

Date: 15th November-2025

SHAVKAT MIRZIYOYEV DAVRIDA O'ZBEKISTONNING SIYOSIY
TIZIMIDAGI TARIXIY O'ZGARISHLAR (2016–2025)

Hamdamov Doston Rustam o'g'li
Millat Umidi universiteti talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Shavkat Mirziyoyev rahbarligida 2016–2025-yillar oralig'ida O'zbekiston siyosiy tizimida amalga oshirilgan institutsional, konstitutsiyaviy, ma'muriy va tashqi siyosiy islohotlar kompleks tahlil qilinadi. Tadqiqotning maqsadi – mamlakatda kechayotgan modernizatsiya jarayonlarining mohiyatini ochish, ularning siyosiy barqarorlik, boshqaruv samaradorligi va fuqarolik ishtiroki darajasiga ta'sirini aniqlashdir. Maqolada davlat boshqaruvi tizimining transformatsiyasi, konstitutsiyaviy yangilanishlar va fuqarolik jamiyatining shakllanishi jarayoni analitik va komparativ metodlar asosida baholangan.

Natijalar shuni ko'rsatadiki, Mirziyoyev davrida amalga oshirilgan islohotlar davlat institutlarining ochiqligini va javobgarligini oshirgan bo'lsa-da, siyosiy pluralizm va mustaqil institutlar rivoji borasida hali to'liq natijaga erishilmagan. Shu jihatdan, maqola O'zbekiston siyosiy tizimining yangi bosqichdagi transformatsion xususiyatlari va demokratik tranzit imkoniyatlarini chuqur tahlil etadi.

Kalit so'zlar: institutsional islohotlar, siyosiy modernizatsiya, konstitutsiyaviy transformatsiya, davlat boshqaruvi, demokratik tranzit, siyosiy barqarorlik, fuqarolik jamiyati, tashqi siyosat, geosiyosiy integratsiya, siyosiy pluralizm.

Kirish

2016-yildan boshlab O'zbekiston siyosiy tizimi va davlat boshqaruv modelida tub o'zgarishlar yuz berdi. Shavkat Mirziyoyev rahbarligida amalga oshirilgan islohotlar mamlakatni yangilanish va modernizatsiya bosqichiga olib chiqdi. Ushbu davrda davlat boshqaruvi, konstitutsiyaviy tuzum, siyosiy institutlar hamda fuqarolik jamiyati o'rtasidagi o'zaro munosabatlar qayta shakllantirildi. Bu o'zgarishlar nafaqat iqtisodiy rivojlanish, balki siyosiy barqarorlik va ijtimoiy ishonchning mustahkamlanishiga ham xizmat qildi.

Zamonaviy O'zbekiston siyosiy tizimi, o'zining transformatsion xarakteri bilan, avvalgi markazlashgan boshqaruvdan farqli o'laroq, ochiqlik, samaradorlik va fuqarolarning ishtirokini kengaytirish tamoyillariga asoslandi. Shu jarayonda davlat organlari faoliyatining shaffofligi, korrupsiyaga qarshi kurashish mexanizmlarining takomillashuvi, sud-huquq tizimi mustaqilligining oshirilishi kabi yo'nalishlarda sifat jihatdan yangi bosqich kuzatildi.

Mavzuning dolzarbligi shundaki, 2016–2025-yillar oralig'i O'zbekiston tarixida siyosiy va institutsional modernizatsiya jarayonining eng faol davrini tashkil etadi. Ushbu davrda qabul qilingan qarorlar va islohotlar nafaqat milliy darajada, balki mintaqaviy va xalqaro miqyosda ham O'zbekistonning siyosiy imijini tubdan o'zgartirdi. Shu bois, mazkur maqola O'zbekiston siyosiy tizimidagi islohotlarning asosiy yo'nalishlarini tahlil

Date: 15th November-2025

qilish, ularning ijtimoiy-siyosiy hayotga ta'sirini baholash va mavjud muammolarni aniqlashga qaratilgan.

Tadqiqotning metodologik asosi institutsional yondashuv, komparativ tahlil, hamda siyosiy tizim nazariyasi tamoyillariga tayanadi. Maqolada O'zbekiston Respublikasining rasmiy hujjatlari, Prezident farmonlari, xalqaro tashkilotlar (UNDP, World Bank, Transparency International) hisobotlari hamda mahalliy ilmiy tadqiqotlar asosiy manba sifatida foydalanilgan.

Tadqiqotning ilmiy yangiligi shundaki, u Mirziyoyev davrida amalga oshirilgan islohotlarni faqatgina huquqiy yoki ma'muriy jihatdan emas, balki ularning institutsional evolyutsiyasi va fuqarolik jamiyati rivojiga ta'siri nuqtayi nazaridan kompleks tahlil qiladi. Maqolaning amaliy ahamiyati esa — O'zbekiston siyosiy modernizatsiyasi jarayonida shakllanayotgan yangi boshqaruv modeli va siyosiy madaniyatni o'rganish orqali kelajak islohotlar uchun nazariy va amaliy xulosalar ishlab chiqish imkoniyatidadir.

1. Institutsional va ma'muriy islohotlar

Shavkat Mirziyoyev rahbarligidagi siyosiy davr O'zbekiston tarixida davlat boshqaruvi tizimini tubdan yangilash, uning samaradorligi, ochiqqligi va fuqarolarga xizmat qilish yo'nalishidagi sifatini oshirish bilan ajralib turadi. 2016-yildan boshlab mamlakatda institutsional modernizatsiya jarayoni boshlangan bo'lib, u byurokratik to'siqlarni qisqartirish, boshqaruv organlarining funksional uyg'unligini ta'minlash va davlat xizmatlarining inson manfaatlariga yo'naltirilganligini kuchaytirish maqsadida amalga oshirildi.

Davlat boshqaruvi tuzilmasining takomillashuvi.

2017–2020-yillar oralig'ida hukumat strukturasida samaradorlikni oshirishga qaratilgan tizimli islohotlar o'tkazildi. Prezidentning 2017-yil 8-sentyabrdagi PF–5185-son Farmoniga muvofiq, avvalgi 61 ta vazirlik va idora o'rniga 28 ta yirik vazirlik va agentlik shakllantirildi. Bunda takrorlanadigan vakolatlar bekor qilinib, ularning o'rniga ko'p funksiyali, integratsiyalashgan boshqaruv tuzilmalari tashkil etildi. Ushbu islohotlar natijasida davlat tizimi byurokratik bosqichlardan tozalanib, qaror qabul qilish tezligi va ijro intizomi sezilarli darajada oshdi.

Fuqarolar bilan bevosita muloqotni kuchaytirish.

Davlat boshqaruvidagi eng muhim o'zgarishlardan biri bu — ochiq muloqot siyosatining shakllanishi bo'ldi. 2017-yilda Prezidentning Virtual qabulxonasi va Xalq qabulxonalari faoliyati yo'lga qo'yilib, davlat bilan xalq o'rtasidagi masofa qisqartirildi. 2023-yil yakunlariga ko'ra, ushbu platformalar orqali 20 milliondan ortiq fuqarolik murojaati qabul qilingan bo'lib, ularning 80 foizdan ortig'i ijobiy hal etilgan (manba: "Murojaatlar monitoringi markazi" yillik hisobotlari). Bu tizim nafaqat shikoyatlarni qabul qilish mexanizmini yaratdi, balki fuqarolarning davlat boshqaruvidagi ishtirokini real amaliyotga aylantirdi.

Korrupsiyaga qarshi kurash va boshqaruvda shaffoflik.

2019–2023-yillar oralig'ida korrupsiyaga qarshi kurashish yo'nalishida ham muhim tashabbuslar amalga oshirildi. 2020-yilda Korrupsiyaga qarshi kurash agentligi tashkil

Date: 15th November-2025

etildi, 2022-yildan boshlab esa “Korrupsiyaga qarshi kurashish milliy kengashi” faoliyati yo‘lga qo‘yildi. Davlat xaridlari, tenderlar va litsenziyalash jarayonlari to‘liq raqamlashtirildi, natijada inson omilining ta’siri kamaydi.

Transparency International ma’lumotlariga ko‘ra, O‘zbekistonning Korrupsiya qabul qilish indeksi 2016-yildagi 21 ballik ko‘rsatkichdan 2023-yilda 33 ballgacha yaxshilangan. Bu o‘zgarish, albatta, boshqaruv tizimida shaffoflik va hisobdorlik mexanizmlarining kuchayganidan dalolat beradi.

Islohotlarning ta’siri va bahosi.

Ushbu islohotlar natijasida O‘zbekiston davlat boshqaruvining ochiqlik indeksi va fuqarolar ishonchi sezilarli ravishda oshdi. Xalq murojaatlariga javob berish tezligi ortdi, byurokratik jarayonlar soddalashti va korrupsiya darajasi pasayish tendensiyasini ko‘rsatdi. Shu bilan birga, tahlillar shuni ko‘rsatadiki, siyosiy markazlashuv hali saqlanib qolgan, mustaqil nazorat institutlari esa to‘liq shakllanmagan. Demak, islohotlar institutsional samaradorlikni oshirish bosqichidan siyosiy muvozanatni mustahkamlash bosqichiga o‘tish zaruratini yuzaga chiqarmoqda

2. Konstitutsiyaviy va siyosiy institutlarni modernizatsiya qilish 2017–2025-yillar oralig‘ida O‘zbekiston siyosiy tizimida amalga oshirilgan konstitutsiyaviy islohotlar mamlakat siyosiy hayotining yangi bosqichini boshlab berdi. Bu jarayonlar davlat hokimiyati tarmoqlari o‘rtasidagi muvozanatni qayta belgilash, huquq ustuvorligini ta’minlash hamda xalq bilan davlat o‘rtasidagi ijtimoiy shartnomani yangilashga qaratilgan edi. Prezidentlik instituti va vakolatlarning qayta ko‘rib chiqilishi. 2023-yil 30-aprel kuni o‘tkazilgan Konstitutsiyaviy referendum O‘zbekiston siyosiy tarixida muhim burilish nuqtasi bo‘ldi. Referendum natijasida yangi tahrirdagi Konstitutsiya qabul qilinib, prezidentlik muddati 5 yildan 7 yilgacha uzaytirildi. Shu bilan birga, Prezidentning ayrim vakolatlari qayta taqsimlanib, ijro hokimiyati va parlament o‘rtasidagi muvozanatni yaxshilash maqsadida bir qator konstitutsiyaviy normalar qayta ishlab chiqildi. Yangi Konstitutsiyada inson huquqlari, ijtimoiy adolat, davlat xizmatining shaffofligi va mahalliy boshqaruv organlarining mustaqilligini kuchaytiruvchi ko‘plab yangi moddalar kiritildi. Misol tariqasida, 2023-yilgi o‘zgarishlar natijasida “inson qadrini ulug‘lash” tamoyili asosiy konstitutsiyaviy qadriyat sifatida mustahkamlandi. (Manba: O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, yangi tahrir, 2023-yil).

Mahalliy hokimiyat va parlament tizimining kuchaytirilishi.

Islohotlarning yana bir muhim jihati — mahalliy hokimiyat organlari vakolatlarni kengaytirish va parlament nazoratini kuchaytirishdir. 2019-yilda qabul qilingan “Mahalliy davlat hokimiyati to‘g‘risida”gi qonunga kiritilgan o‘zgartirishlarga ko‘ra, hokimlarning faoliyatini xalq deputatlari kengashlari baholashi mexanizmi joriy etildi. Bu o‘zgarish mahalliy boshqaruv organlarining javobgarligini oshirib, ularni markazdan keladigan ko‘rsatmalardan nisbatan mustaqilroq harakat qilish imkoniyatini yaratdi. Shuningdek, parlamentning siyosiy faolligi oshib, 2020-yildan boshlab “parlament nazorati instituti” faol ishlay boshladi. Qonun ijodkorligi, ochiq eshituvlar, deputat so‘rovlari va jamoatchilik muhokamalari soni sezilarli darajada ko‘paydi.

Sud-huquq tizimining modernizatsiyasi.

Date: 15th November-2025

Sud hokimiyatining mustaqilligini ta'minlash borasida ham tub islohotlar amalga oshirildi. 2017-yilda tashkil etilgan Oliy sud kengashi sudyalarni tayinlash va ularning faoliyatini baholash jarayonlarini siyosiy ta'sirdan holi qilishga xizmat qildi. 2018–2023-yillar mobaynida sud tizimida “elektron sudlov”, “onlayn da'vo” va “e-ijro” platformalari joriy etildi. Bu fuqarolar uchun sud jarayonlarini shaffof va qulay shaklga keltirdi.

Xalqaro ekspertlar (Jahon banki va Venesiya komissiyasi hisobotlariga ko'ra) O'zbekiston sud tizimining mustaqillik darajasi so'nggi yillarda sezilarli oshgani, ammo siyosiy mustaqillik va sud qarorlarining mustahkamligi bo'yicha hali ham takomillashtirish zarurligini qayd etishmoqda.

Islohotlarning umumiy ta'sir.

Konstitutsiyaviy o'zgarishlar O'zbekistonning siyosiy tizimini yanada barqaror, zamonaviy va xalq manfaatlariga yaqin qilishga xizmat qildi. Davlat hokimiyati tarmoqlari o'rtasidagi vakolatlar aniqroq taqsimlandi, qonun ustuvorligi konsepsiyasi mustahkamlandi, sud tizimida inson huquqlarini himoya qilish kafolatlari kengaydi. Shu bilan birga, siyosiy raqobatning sustligi, mustaqil siyosiy institutlarning to'liq shakllanmagani va fuqarolik jamiyati faolligining cheklanganligi hali ham dolzarb masala bo'lib qolmoqda.

Demak, amalga oshirilgan konstitutsiyaviy islohotlar mamlakatda siyosiy modernizatsiyaning institutsional poydevorini yaratgan, biroq ularning to'liq natijasini ta'minlash uchun siyosiy pluralizm, erkin raqobat va mustaqil nazorat institutlarini yanada rivojlantirish zarur.

3. Fuqarolar ishtiroki va siyosiy ochiqlik.

Shavkat Mirziyoyev davrida davlat boshqaruvi konsepsiyasida “xalq davlat organlariga emas, davlat organlari xalqqa xizmat qilishi kerak” degan g'oya bosh tamoyilga aylandi. Ushbu konsepsiya O'zbekiston siyosiy madaniyatida tub burilish yasab, fuqarolarning siyosiy jarayonlardagi ishtirokini yangi bosqichga olib chiqdi. 2016-yildan boshlab mamlakatda fuqarolik jamiyatining faolligi, axborot ochiqligi va jamoatchilik nazoratining huquqiy asoslari bosqichma-bosqich mustahkamlanib bordi.

Virtual murojaatlar va Xalq qabulxonalari tizimi.

2017-yilda Prezidentning Virtual qabulxonasi va Xalq qabulxonalari tizimi ishga tushirilishi O'zbekiston tarixida davlat bilan xalq o'rtasidagi bevosita muloqotning institutsional shaklini yaratdi. Ushbu tizim orqali fuqarolar turli darajadagi davlat organlariga to'g'ridan-to'g'ri murojaat yuborish, shikoyat, taklif yoki muammolarini bildirish imkoniga ega bo'ldi.

Rasmiy hisobotlarga ko'ra, 2024-yilga kelib virtual platformalar orqali 25 milliondan ortiq murojaat qayd etilgan bo'lib, ularning yarmidan ko'pi mahalliy boshqaruv organlari faoliyati bilan bog'liq. (Manba: “Murojaatlar monitoringi markazi” yillik hisobotlari, 2024). Bu esa, davlat idoralarining fuqarolar oldidagi javobgarlik madaniyatini shakllantirishda muhim omil bo'ldi.

Jamoatchilik nazorati va ijtimoiy ishtirok mexanizmlarining kengayishi.

2018-yilda qabul qilingan “Jamoatchilik nazorati to'g'risida”gi Qonun fuqarolarga davlat organlari faoliyatini kuzatish va baholash huquqini berdi. Shu asosda Jamoatchilik

Date: 15th November-2025

kengashlari, nodavlat notijorat tashkilotlar, bloggerlar va faol fuqarolar tarmog‘i shakllandi. Ayniqsa, ijtimoiy tarmoqlarda muammolarni yoritish, davlat qarorlarini ochiq muhokama qilish holatlari sezilarli darajada ortdi.

Masalan, “Ochiq budget” portali orqali fuqarolar mahalliy byudjet loyihalarini muhokama qilish, taklif bildirish va ovoz berish huquqiga ega bo‘ldilar. 2023-yilda ushbu platformada 3 milliondan ortiq ovoz qayd etilib, 4000 dan ziyod fuqarolik tashabbuslari moliyalashtirilgan (manba: Ochiq budget portalining 2023-yilgi hisobotlari).

Axborot ochiqligi va so‘z erkinligi yo‘nalishidagi siljishlar.

So‘nggi yillarda O‘zbekiston axborot siyosatini liberallashtirish yo‘lida sezilarli qadamlar tashladi. Axborot erkinligi to‘g‘risidagi qonun hujjatlar takomillashtirildi, davlat organlari rasmiy saytlarida ochiq ma‘lumotlar bazalari kengaytirildi.

“Reporters Without Borders” xalqaro tashkilotining 2023-yilgi reytingida O‘zbekiston 2016-yilga nisbatan 37 pog‘onaga yuqorilab, 180 davlat orasida 137-o‘rinni egalladi. Bu o‘zgarish, mamlakatda so‘z erkinligi va jurnalistik faollik borasida progressiv tendensiya kuzatilayotganidan dalolat beradi. Shu bilan birga, ayrim sohalarda tanqidiy fikrlarni ifoda etishda cheklovlar mavjudligi, nodavlat OAV faoliyati uchun huquqiy baza hali to‘liq shakllanmaganligi qayd etiladi.

Islohotlarning ta’siri va tahliliy baho.

Fuqarolar ishtiroki va siyosiy ochiqlikni kuchaytirish sohasidagi islohotlar O‘zbekiston siyosiy tizimini yanada inklyuziv va hisobdor shaklga olib keldi. Xalq davlat siyosatining faol subyekti sifatida shakllana boshladi, ijtimoiy tarmoqlarda davlat qarorlariga munosabat bildirish, ochiq muhokama qilish madaniyati paydo bo‘ldi.

Biroq tahlillar shuni ko‘rsatadiki, fuqarolik faolligi asosan onlayn shaklda namoyon bo‘lib, an’anaviy siyosiy institutlar — siyosiy partiyalar, nodavlat tashkilotlar va mustaqil ommaviy harakatlar — hali to‘liq kuchga ega emas. Shu sababli, kelajakda fuqarolar ishtirokini institutsional mustahkamlash, siyosiy pluralizmni kengaytirish va fuqarolik jamiyati institutlarini iqtisodiy hamda huquqiy jihatdan qo‘llab-quvvatlash zarur.

4. Xorijiy siyosat va mintaqaviy integratsiya .

Shavkat Mirziyoyev rahbarligida O‘zbekistonning tashqi siyosiy strategiyasi “yopiq modeldan ochiq diplomatik platformaga” o‘tish bosqichini boshdan kechirdi. Bu davrda mamlakat o‘zining mintaqaviy va global geosiyosiy rolini qayta belgilab, konstruktiv tashqi siyosatni ustuvor yo‘nalish sifatida ilgari surdi.

Mintaqaviy diplomatiya va qo‘shnichilik siyosati 2016–2024-yillar oralig‘ida O‘zbekiston tashqi siyosatining eng muhim jihati — Markaziy Osiyo mamlakatlari bilan o‘zaro ishonch va hamkorlikni tiklash bo‘ldi. Prezident Mirziyoyevning “Markaziy Osiyoni yagona geoiqtisodiy makon sifatida rivojlantirish” konsepsiyasi asosida Qozog‘iston, Qirg‘iziston, Tojikiston va Turkmaniston bilan diplomatik aloqalar yangi bosqichga ko‘tarildi. 2017-yildan boshlab yuqori darajadagi davlat tashriflari soni bir necha baravar oshdi, chegara masalalarining ko‘pi muzokaralar orqali hal etildi, suv resurslarini birgalikda boshqarish bo‘yicha kelishuvlar imzolandi. Bu jarayon mintaqada siyosiy ishonch muhitini shakllantirib, O‘zbekistonni mintaqaviy integratsiya jarayonlarining markaziy o‘yinchisiga aylantirdi. Global hamkorlik va ko‘p vektorli tashqi siyosat .

Date: 15th November-2025

O'zbekiston so'nggi yillarda ko'p vektorli diplomatiya prinsipiga asoslanib, G'arb, Sharq va Janub davlatlari bilan muvozanatli aloqalarni yo'lga qo'ydi. Yevropa Ittifoqi bilan "GSP+" tizimi doirasida iqtisodiy imtiyozlar olindi, Germaniya, Fransiya va Italiya bilan energetika, raqamli iqtisodiyot hamda ta'lim sohalarida strategik hamkorlik bitimlari imzolandi. Shuningdek, Xitoy bilan "Bir makon, bir yo'l" tashabbusi doirasida yirik infratuzilma loyihalari amalga oshirildi. Rossiya bilan savdo-iqtisodiy hamkorlik hajmi 2024-yilda 10 milliard dollardan oshdi (manba: O'zbekiston Respublikasi Tashqi savdo vazirligi hisobotlari, 2024).

Bu ko'rsatkichlar O'zbekistonning tashqi siyosiy pragmatizmga asoslangan, manfaatlar muvozanatini saqlovchi davlat sifatida shakllanayotganidan dalolat beradi. Xalqaro imij va global tashabbuslar O'zbekiston so'nggi yillarda xalqaro maydonda tashabbuskor ishtirokchi sifatida faol chiqmoqda. Xususan, BMT Bosh Assambleyasida "Markaziy Osiyoni yadro qurolidan xoli hudud sifatida mustahkamlash", "Aralbo'yi ekologik muammolari", "Yoshlar huquqlari bo'yicha xalqaro konvensiya" kabi tashabbuslarni ilgari surdi. Bu bilan mamlakat o'zining global ekologik va insonparvarlik kun tartibida faol rol o'ynashga intilayotganini ko'rsatdi. 2022-yildan boshlab O'zbekiston "Turkiy davlatlar tashkiloti", "Shanxay hamkorlik tashkiloti" va "Islom hamkorlik tashkiloti" doirasidagi faoliyatini ham kengaytirdi.

Tashqi siyosiy modernizatsiyaning tahliliy bahosi

Analitik nuqtayi nazardan, O'zbekistonning tashqi siyosiy kursi davlat suverenitetini saqlagan holda, mintaqaviy integratsiyani chuqurlashtirish modeliga asoslanadi. Bunday model davlatning iqtisodiy barqarorligi, xavfsizlik tizimi va xalqaro imijini mustahkamladi.

Biroq, ayrim tadqiqotchilar ta'kidlaganidek, ichki siyosiy pluralizmning nisbatan cheklanganligi, so'z erkinligi va fuqarolik jamiyati faolligining yetarli darajada bo'lmasligi, tashqi siyosatda demokratik imijni to'liq mustahkamlashga to'sqinlik qilmoqda. Shu bois, tashqi siyosiy muvaffaqiyatlarning barqarorligini ta'minlash uchun ichki siyosiy modernizatsiya jarayonlari bilan uzviy uyg'unlikda harakat qilish zarur.

Xulosa

2016–2025-yillar oralig'ida Shavkat Mirziyoyev rahbarligida O'zbekiston siyosiy tizimi chuqur institutsional transformatsiya va boshqaruv modernizatsiyasi jarayonini boshdan kechirdi. Bu davr mamlakat tarixida "yangi siyosiy paradigmaning shakllanish bosqichi" sifatida e'tirof etilishi mumkin. O'zbekistonning yangilanish yo'li faqat tashkiliy islohotlar bilan cheklanmay, balki davlat boshqaruvi, huquqiy tizim, fuqarolik ishtiroki va xalqaro integratsiya mexanizmlarini tubdan qayta ko'rib chiqish bilan tavsiflanadi.

Birinchidan, institutsional va ma'muriy islohotlar natijasida davlat boshqaruvi tizimi optimallashtirilib, byurokratik to'siqlar kamaytirildi, raqamli boshqaruv tamoyillari joriy qilindi. Natijada, davlat xizmatlari sifati oshdi, fuqarolarning davlat bilan muloqoti soddalashdi va ijtimoiy ishonch ko'rsatkichlari yaxshilandi. Shu bilan birga, siyosiy markazlashuvning saqlanib qolishi, mustaqil institutlarning cheklanganligi tizimning to'liq demokratiklashuviga to'sqinlik qilmoqda.

Date: 15th November-2025

Ikkinchidan, konstitutsiyaviy va siyosiy islohotlar mamlakat siyosiy hayotini yangi normativ asosda qayta shakllantirdi. Prezidentlik muddatining o'zgarishi, hokimiyatlar bo'linishining qayta ko'rib chiqilishi, sud tizimining mustaqilligini kuchaytirish kabi chora-tadbirlar siyosiy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qildi. Ammo siyosiy pluralizmning to'liq shakllanmaganligi demokratik institutlarning faolligini chegaralab turibdi.

Uchinchidan, fuqarolar ishtiroki va siyosiy ochiqlik mexanizmlarining rivoji O'zbekiston jamiyatida yangi fuqarolik madaniyatini shakllantira boshladi. Virtual qabulxonalar, jamoatchilik nazorati institutlari, elektron hukumat tizimlari fuqarolarning davlat boshqaruvida ishtirok etish imkoniyatlarini kengaytirdi. Shu bilan birga, mustaqil nodavlat tashkilotlar va fuqarolik jamiyati institutlarining real ta'sir kuchi hali yetarli darajada mustahkam emas.

To'rtinchidan, xorijiy siyosatdagi pragmatik yondashuv O'zbekistonning xalqaro maydondagi o'rnini sezilarli darajada mustahkamladi. Mintaqaviy diplomatiya orqali Markaziy Osiyoda o'zaro ishonch muhitini yaratish, ko'p vektorli tashqi siyosat orqali esa G'arb, Sharq va Janub bilan strategik aloqalarni muvozanatli rivojlantirish mamlakatning global obro'sini oshirdi. Shu bilan birga, ichki siyosiy tizimning cheklangan pluralistik xususiyatlari tashqi imij bilan uyg'unlashgan holda rivojlanishi zarurligini ko'rsatmoqda.

Umuman olganda, Mirziyoyev davri O'zbekistonni avtoritar boshqaruvdan transformatsion modernizatsiyaga o'tayotgan davlat sifatida ko'rsatdi. Ushbu bosqichda amalga oshirilgan islohotlar davlat boshqaruvining samaradorligini oshirish, xalqaro hamkorlikni chuqurlashtirish va jamiyatda ochiqlik tamoyillarini shakllantirish borasida muhim zamin yaratdi. Biroq, kelgusi bosqichda siyosiy raqobatni kengaytirish, mustaqil institutlar faoliyatini qo'llab-quvvatlash va qonun ustuvorligini ta'minlash islohotlarning barqaror natijadorligini kafolatlaydi.

Demak, 2016–2025-yillar oralig'ida O'zbekiston siyosiy tizimining transformatsiyasi mamlakatni "rivojlanayotgan modern davlat" modeliga yaqinlashtirdi. Bu jarayon davomida shakllangan yangi siyosiy tafakkur, pragmatik diplomatiya va fuqarolik faolligi O'zbekistonning XXI asr global siyosiy manzarasida barqaror va o'z yo'liga ega davlat sifatida namoyon bo'lishiga asos yaratdi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

Mirziyoyev Sh. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi (yangi tahriri). – Toshkent: Adolat, 2023.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti rasmiy veb-sayti: <https://president.uz>

"O'zbekiston Respublikasida davlat boshqaruvini isloh qilish konsepsiyasi to'g'risida"gi Prezident farmoni, 2017-yil 8-sentabr. – lex.uz.

O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi. Davlat boshqaruvini raqamlashtirish va ochiqlik siyosati bo'yicha hisobot. – Toshkent, 2022. United Nations Development Programme (UNDP). Governance and Institutional Reform in Uzbekistan: Country Report 2023. – New York, 2023.

Date: 15th November-2025

World Bank. Uzbekistan: Public Sector Modernization and Accountability Review. – Washington D.C., 2023.

European Union External Action Service (EEAS). EU–Uzbekistan Partnership and Cooperation Report. – Brussels, 2024.

Ismailov, A. & Pannier, B. “Uzbekistan’s Political Transformation under Shavkat Mirziyoyev: Between Reform and Control.” – Central Asian Affairs Journal, Vol. 11, No. 2, 2024, pp. 45–67.

Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma’naviyat, 2008.

Muminov, R. O‘zbekistonning tashqi siyosiy konsepsiyasi va mintaqaviy diplomatiya. – Toshkent: Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti nashriyoti, 2023.

Transparency International. Corruption Perceptions Index 2024: Uzbekistan Analysis. – Berlin, 2024.

